

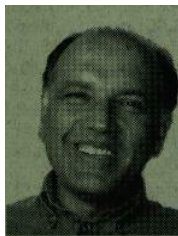
ШТА ДА СЕ РАДИ: У ЧЕМУ НАМ МОЖЕ ПОМОЋИ ПОПИС

И у Србији мање становника?

Горан Пенев*

Као и увек, од пописа очекујемо да добијемо детаљну слику биолошких, социоекономских, образовних и других карактеристика становништва. Такође, овај попис ће пружити одговоре на нека питања која досад нису постављана, попут оног „да ли лице и у којој мери, има потешкоће у обављању свакодневних активности ... због проблема са видом, слухом, ходом, памћењем...”. Добићемо и податке о начину путовања на посао и у школу, и низ других који можда немају толики значај за демографска истраживања али су важни за свакодневни живот, организацију и друштвено планирање.

Попис је у сваком случају највећа статистичка акција, која се организује једном у току деценије, и резултати се ишчекују с великим интересовањем. Оно што може већ у овом тренутку да се каже је да ће неки раније започети демографски трендови бити настављени, и да ће неки неповољни процеси врло вероватно бити израженији него што се на основу актуелних процена да закључити. То се пре свега односи на укупан број становника и на старосну структуру. Очекује се да ће укупно становништво Србије бити мање него што би се могло закључити на основу

На простору Балкана готово све државе суочавају се са депопулацијом

и у међупописном периоду 1991–2002, али искључиво због великог прилива избеглица. После 2002. нема нових избеглица, а исељавање из Србије је настављено. Поред тога, природни прираштај је већ 20 година негативан, што ће, уз негативан миграциони салдо, на попису бити исказано кроз врло значајно смањење укупног броја становника, највероватније од око 300.000 до 350.000 у односу на стање у време пописа из 2002. године. Уједно, очекује се и да промене старосне структуре, исказане преко повећања удела старих, буду веће него што су то показивале текуће процене.

Такви резултати би делом били условљени и појединим новим методолошким решењима усвојеним на основу међународних препорука.

Србија у погледу смањења становништва није изузетак. На простору Балкана, готово све државе суочавају се са депопулацијом; у свим земљама у којима је 2011. обављен попис, број становника је мањи

него у време претходног, тј. оног с почетка две хиљадитих. У Бугарској и Хрватској негативна стопа демографског раста последица је како негативног природног прираштаја тако и негативног миграционог салда, док је у Грчкој и Црној Гори до смањења становништва дошло искључиво због негативног миграционог салда.

И резултати пописа које је овог пролећа спровео косовски завод за статистику указују на огромне разлике исељавања са тог подручја. И поред тога што су Срби у потпуности (на северу Косова) или делимично (у енклавама) бојкотовали попис, број од 1.734.000 становника је за око 300.000 мањи од оног који су очекивале приштинске власти.

Депопулација јесте балкански тренд, али не и општеевропски, нарочито ако имамо у виду западноевропске и скандинавске земље. Већина тих земаља има позитиван природни прираштај, а потпуно позитиван миграциони салдо, што резултира и њиховим сталним демографским растом.

*Центар за демографска истраживања Института за друштвених наука, Београд

Број становника према пописима

	2001. - 2003. год.	2011. год.
Бугарска	7.932.984	7.351.234
Хрватска	4.437.460	4.290.612
Грчка	10.964.020	10.787.690
Црна Гора	620.145	620.029
Србија	7.498.001	?

текућих процена. Наиме, према годишњим проценама, Србија има позитиван миграциони салдо. То је највише резултат слабог обухвата исељавања из земље. Истовремено, много су потпуније евидентирана досељавања из иностранства, пре свега из бивших југословенских република, али и из неких других земаља. Истина, позитиван миграциони салдо је остварен